

Byla C-447/20**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2020 m. rugsėjo 22 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Supremo Tribunal Administrativo (Vyriausiasis administracinis teismas, Portugalija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2020 m. liepos 1 d.

Ieškovas:

Instituto de Financiamento da Agricultura e Pescas IP (IFAP)

Atsakovė:

LM

Pagrindinės bylos dalykas

Šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas byloje tarp *Instituto de Financiamento da Agricultura e Pescas I.P.* (Žemės ūkio ir žuvininkystės finansavimo institutas, toliau – IFAP) ir LM, kurioje IFAP pateikė apeliacinį skundą dėl sprendimo tenkinti, remiantis tuo, jog suėjo ketverių metų senaties terminas, [teisminį] prieštaravimą dėl ieškovo pradėtos skolinio reikalavimo vykdymo procedūros prieš atsakovę, kiek tai susiję su skolomis dėl nepagrįstai gautos pagalbos pagal AGRO veiklos programą.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Šioje byloje reikia nustatyti, ar [teisminis] prieštaravimas vykstant skolinio reikalavimo vykdymo procedūrai yra tinkama procesinė priemonė nagrinėjant ginčus dėl nepagrįstai gautos finansinės pagalbos grąžinimo procedūrų senaties, ir, jei taip, kokie terminai ir skaičiavimo taisyklės taikomi, atsižvelgiant į 1995 m.

gruodžio 18 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos 3 straipsnio 1 dalį.

Prejudiciniai klausimai

I. Ar pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalį draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias subsidijos gavėjas įpareigojamas kompetentingame teisme pateikti administracinį skundą dėl akto, kuriuo nurodoma grąžinti dėl nustatyto pažeidimo neteisėtai gautas sumas, nes jei per nustatytą terminą skundas nebūtų pateiktas (t. y. jeigu gavėjas per nustatytą terminą nepasinaudotų jam pagal nacionalinę teisę suteiktomis gynbos priemonėmis), tas aktas taptų galutinis <...>, ir, dėl tos priežasties, gali būti reikalaujama grąžinti nepagrįstai išmokėtą sumą pagal nacionalinėje teisėje nustatytas taisykles ir terminus?

II. Ar pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalį draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias subsidijos gavėjas negali remtis tuo, kad prieš jį pradėtame teismo procese dėl priverstinio vykdymo suėjo ketverių ar aštuonerių metų terminas, nes šis klausimas gali būti sprendžiamas tik pateikus administracinį skundą dėl akto, kuriuo nurodoma grąžinti dėl nustatyto pažeidimo nepagrįstai gautas sumas?

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos

1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos: 3 straipsnis.

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos

Decreto-Lei n. 163-A/2000, de 27 de julho – Estabelece as regras gerais de aplicação do Programa Operacional de Agricultura e Desenvolvimento Rural (POADR/Programa), bem como da componente agrícola dos programas operacionais de âmbito regional do III Quadro Comunitário de Apoio (QCA III) (2000 m. liepos 27 d. Dekretas-įstatymas Nr. 163-A/2000 – Nustatytos bendrosios Žemės ūkio ir kaimo plėtros veiksmų programos (POADR/Programa) ir regioninių veiksmų programų pagal III Bendrijos paramos sistemą (III BPS) žemės ūkio dalies įgyvendinimo taisyklės).

11 straipsnis

Vienašalis sutarties nutraukimas arba pakeitimas IFADAP iniciatyva

1. IFADAP gali vienašališkai nutraukti sutartį, jei pagalbos gavėjas nesilaiko bet kurios jam nustatytos pareigos arba kai dėl gavėjo kaltės neįvykdyta arba nebevykdoma bet kuri iš reikalaujamų pagalbos teikimo sąlygų.

2. Jei sutarties nesilaikoma, IFADAP taip pat gali vienašališkai ją pakeisti, būtent kiek tai susiję su pagalbos dydžiu, jei tai pateisinama atsižvelgiant į sąlygas, kuriomis projektas realiai buvo vykdomas, ar į tai, kad nėra pagrindžiančių dokumentų ar jų trūksta.

12 straipsnis

Pagalbos ir išlaidų grąžinimas

1. IFADAP nutraukus sutartį, gavėjas turi grąžinti kaip pagalbą gautas sumas su teisės aktuose nustatytais palūkanomis, skaičiuojamomis nuo tos dienos, kai jam buvo suteiktos šios sumos; taip pat gali būti taikomos kitos teisės aktuose numatytos sankcijos.
2. Pirmoje dalyje nurodytas grąžinimas turi būti atliktas per penkiolika dienų nuo pranešimo apie sutarties nutraukimą, o gavėjui apie tai turi būti aiškiai pranešta.
3. Jeigu gavėjas negrąžina sumos per antroje dalyje nurodytą terminą, nuo mokėtinos sumos skaičiuojamos 2 % palūkanos nuo to termino pabaigos iki faktinio grąžinimo.
4. Trečioje dalyje numatytu atveju gavėjas taip pat turi IFADAP sumokėti sumas už mokėtinų sumų išieškojimo neteisiminiu būdu išlaidas, kurių dydis yra 10 % nuo visos gavėjo gautų sumų vertės.
5. Pirmesnių dalių nuostatos taikomos tuo atveju, kai vienašališkai pakeičiama sutartis, kurioje nustatyta pareiga grąžinti gautas sumas, o 4 dalyje nurodyta procentinė dalis taikoma grąžintinai sumai. <...>

15 straipsnis

Vykdomasis dokumentas

IFADAP išduoti skolos liudijimai yra vykdomieji dokumentai. <...>“

Decreto-Lei n. 4/2015 de 7 de janeiro – *Aprova o Código do Procedimento Administrativo* (1995 m. sausio 7 d. Dekretas-įstatymas Nr. 4/2015 dėl Administracinio proceso kodekso)

163 straipsnis

Aktai, kuriuos galima panaikinti, ir panaikinimo tvarka

1. Galima panaikinti administracinius aktus, priimtus pažeidžiant taikytinus principus ar teisės normas, už kurių pažeidimus nenumatyta kita sankcija.

2. Aktas, kurį galima panaikinti, sukelia teisinių pasekmių, kurios gali būti panaikintos atgaline data administracinių teismų sprendimu dėl panaikinimo arba pačios administracijos sprendimu dėl panaikinimo.

3. Per teisės aktuose nustatytus terminus aktai, kuriuos galima panaikinti, gali būti apskūsti pačiai administracijai arba kompetentingiems administraciniams teismams. <...>

179 straipsnis

Piniginių prievolių vykdymas

1. Kai pagal administracinį aktą suma turi būti gražinta viešosios teisės reglamentuojamam juridiniam asmeniui arba jo nurodymu, jos negražinus savanoriškai per nustatytą terminą pradedama skolinio reikalavimo vykdymo procedūra, nustatyta mokesčių procedūrą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

2. Ankstesnėje dalyje nurodytais tikslais kompetentingas organas, remdamasis teisės aktų nuostatomis, išduoda vykdomojo dokumento vertę turinčią pažymą, kurią kartu su administracine byla perduoda kompetentingai mokesčių administratoriaus tarnybai.“

Decreto-Lei n. 214-G/2015, de 2 de outubro – Código do Processo nos Tribunais Administrativos (2015 m. spalio 2 d. Dekretas-įstatymas Nr. 214-G/2015 dėl Administracinės teisenos proceso kodekso)

58 straipsnis

Terminai

1. Jeigu teisės aktuose nenustatyta kitaip, administraciniams skundams dėl niekinių aktų netaikomi jokie terminai, o aktus, kuriuos galima panaikinti, galima apskūsti per tokius terminus:

- a) per vienerius metus, jei skundą teikia prokuratūra;
- b) per tris mėnesius kitais atvejais.

2. Nepažeidžiant 59 straipsnio 4 dalies nuostatų, pirmoje dalyje nurodyti terminai skaičiuojami pagal Civilinio kodekso 279 straipsnio nuostatas.

3. Pasibaigus 1 dalies b punkte nustatytam terminui skundas gali būti priimtas:

- a) jei kilo pagrįsta kliūtis pateikti, kaip nustatyta civilinio proceso teisės aktuose;
- b) per tris mėnesius skaičiuojant nuo klaidos išnykimo, jeigu laikantis rungimosi principo įrodoma, kad nagrinėjamu atveju nebuvo galima reikalauti, jog

įprastai apdairus pilietis laiku pateiktų skundą dėl to, kad administracija jį suklaidino, arba

c) jeigu nepraėjus vieneriems metams nuo akto priėmimo ar jo paskelbimo dienos, jei tai privaloma, vėlavimas turi būti laikomas pateisinamu atsižvelgiant į taikytinų teisės aktų dviprasmiškumą arba į sunkumus, su kuriais konkrečiu atveju susiduriama siekiant nustatyti aktą, kurį galima panaikinti, arba kvalifikuoti jį kaip administracinį aktą ar kaip teisės normą.“

Decreto-Lei n. 433/99 de 26 de outubro — *Aprova o Código de Procedimento e de Processo Tributário* (1999 m. spalio 26 d. Dekretas-įstatymas Nr. 433/99, kuriuo patvirtinamas Administracinio ir teismo proceso mokesčių srityje kodeksas)

148 straipsnis

Skolinio reikalavimo vykdymo procedūros taikymo sritis

1. Skolinio reikalavimo vykdymo procedūra siekiama priverstinai išieškoti šias skolas: <...>
2. Teisės aktuose numatytais atvejais ir sąlygomis per skolinio reikalavimo vykdymo procedūrą taip pat galima išieškoti:
 - a) kitas skolas valstybei ir kitiems viešosios teisės reglamentuojamiems juridiniams asmenims, kurios turi būti gražintos pagal administracinį aktą;
 - b) gražinimus ar apmokėjimus.

204 straipsnis

Prieštaravimo skolinio reikalavimo vykdymui pagrindai

1. Prieštaravimas skolinio reikalavimo vykdymui gali būti grindžiamas tik šiais pagrindais: <...>
- d) skolinio reikalavimo vykdymo dalyku esančios skolos senaties terminas.

Pagrindinės bylos ir faktinių aplinkybių santrauka

- 1 2002 m. vasario 13 d. IFADAP (IFAP pirmtakas) ir LM sudarė pagalbos teikimo sutartį pagal EŽŪOGF bendrai finansuojamą programą AGRO/5 priemonė – Žemės ūkio gamybos potencialo išsaugojimas ir atkūrimas.
- 2 2002 m. vasario 15 d. *ABISTRAL – Construções e Terraplanagens, L.^{da}* ir LM sudarė sutartį raštu.

- 3 2006 m. vasario 26 d. registruotu laišku su gavimo patvirtinimu LM buvo pranešta, kad atlikus keletą patikrinimų buvo nustatyti taikytinų teisės aktų pažeidimo atvejai, nes reikalavimų neatitinkančiomis pripažintos tam tikrose eilutėse nurodytos sumos: LM sutuoktinio darbo sąnaudos; po griovimo darbų susidariusio statybinio laužo utilizavimo išlaidos, nes nepateikta tai įrodančių dokumentų; mokėjimai ABISTRAL, nes nepateiktas banko išrašas, įrodantis, kad jog mokėjimo čekiai buvo įskaityti, todėl nebuvo įrodytas faktinis mokėjimas. Pagal teisės aktus LM turėjo 10 dienų atsakymui pateikti, o suėjus tam terminui subsidija turi būti tikslinama.
- 4 2006 m. kovo 1 d. LM pasirašė šį gavimo patvirtinimą.
- 5 2006 m. kovo 17 d. IFADAP gavo LM atsakymą.
- 6 IFAP pateikė LM tokio turinio pranešimą: „<...> Pasibaigus administracinės bylos tyrimo stadijai <...> reikia priimti galutinį sprendimą <...> laikantis toliau nurodytų sąlygų ir pagrindų: 2001 m. gruodžio 20 d. buvo patvirtinta paraiška dėl aptariamo projekto <...>, o 2002 m. kovo 7 d. buvo sudaryta pagalbos teikimo sutartis, pagal kurią 145 080,36 EUR dydžio investicijoms skirta 108 810,27 EUR subsidija. Atlikus projekto auditą 2006 m. vasario 23 d. pranešimu LM buvo informuota, kad vykdant fizinius ir apskaitos patikrinimus buvo nustatyta AGRO programos 5 priemonei taikytinų teisės aktų pažeidimų, todėl tame pranešime nurodytų išlaidų patvirtinti negalima. Jūsų atsakymą gavome 2006 m. kovo 17 d. <...>“.
- 7 2011 m. birželio 23 d. IFAP išsiuntė LM pranešimą su raginimu savanoriškai sumokėti pirmesniame punkte nurodytą sumą.
- 8 2012 m. rugpjūčio 8 d. *Serviço de Finanças do Porto 1* (Porto 1 mokesčių tarnyba) pradėjo skolinio reikalavimo vykdymo procedūrą, kad būtų išieškota 29 917,67 EUR dydžio skola, atsiradusi dėl nepagrįstai gautos pagalbos pagal POAGRO veiklos programą.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 1 **IFAP** tvirtina, kad, kiek tai susiję su aptariama skolinio reikalavimo vykdymo procedūra, administracinį aktą, pagal kurį LM (prieštaravimą pateikusi šalis) turėjo jam sumokėti 29 917,67 EUR sumą (pradinės pagalbos vertės ir vertės, gautos neįtraukus reikalavimų neatitinkančių išlaidų, skirtumas) jis priėmė tik 2010 m. balandžio 30 d., todėl senaties terminas gali būti pradėtas skaičiuoti tik nuo šios datos.
- 2 Jis taip pat priduria, kad *Tribunal Administrativo e Fiscal do Porto* (Porto administracinis ir mokesčių teismas, toliau – TAFP) neturėjo jurisdikcijos šioje srityje, kurioje jurisdikciją turi *Tribunal Administrativo e Fiscal* (Administracinis ir mokesčių teismas, toliau – TAF) Administracinių bylų skyrius, nes senatis

taikoma su IFAP skolinio reikalavimo atsiradimo, pakeitimo ar išnykimo teisėtumu susijusių faktinių aplinkybių nagrinėjimui, vertinimui ir konstatavimui.

3. IFAP teigia, kad sprendime TAFP padarė klaidą, nes taikydamas Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnį proceso senaties terminą (numatytą šiame straipsnyje) supainiojo su skolinio reikalavimo (skolos) (kuriam šis straipsnis netaikomas) senaties terminu.
4. Iš tiesų TAFP padarė įrodymų vertinimo klaidą, nes skundžiamame sprendime nenagrinėjo, nevertino ir nenustatė su senatimi susijusių svarbių faktinių aplinkybių, kiek tai konkrečiai susiję su data, kada LM per administracinę procedūrą turėjo įrodyti, kad, jos teigimu, sumokėjo „už statybinio laužo išvežimą“, ir tame sprendime konstatavo, kad LM ir ABISTRAL L.^{da} sudaryta prekių ir paslaugų teikimo sutarties data, t. y. 2002 m. vasario 15 d., yra data, nuo kurios pradėtas skaičiuoti „išieškomos skolos“, t. y. IFAP skolinio reikalavimo, kuris tą dieną teisiškai dar nebuvo atsiradęs (skolinis reikalavimas atsirado tik priėmus administracinį aktą dėl vykdymo, t. y. 2010 m. balandžio 30 d.), senaties terminas.
5. LM teigia, kad šioje srityje teismas turėjo jurisdikciją ir kad pagal Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudenciją, susijusią su Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 nuostatomis, išieškomos skolos senaties terminui taikomas proceso senaties terminas, kitaip tariant, ketveri metai nuo datos, kurią padarytas pažeidimas, o tas terminas baigiasi ne vėliau kaip tą dieną, kai pasibaigia dvigubos trukmės senaties terminui lygus laikotarpis, per kurį kompetentinga valdžios institucija neskyrė jokios sankcijos.
6. Jos tvirtinimu, šis terminas taikytinas todėl, kad tiek Teisingumo Teismas, tiek *Supremo Tribunal Administrativo* (Vyriausiasis administracinis teismas, toliau – STA) sutaria, kad nacionalinėje teisėje šiuo klausimu nenumatytas joks konkretus terminas, todėl turi būti taikomas minėto reglamento 3 straipsnio 1 dalyje numatytas terminas.
7. Pažeidimas buvo padarytas 2002 m. vasario 15 d., tačiau apie jį LM buvo pranešta tik 2006 m. kovo 1 d., o per administracinę procedūrą galutinis sprendimas buvo priimtas tik 2010 m. balandžio 30 d.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka

1. Pirma, IFAP kelia klausimą, ar mokesčių bylas nagrinėjantys teismai, nagrinėdami prieštaravimą dėl skolinio reikalavimo vykdymo procedūros, gali nagrinėti klausimą dėl senaties termino, taikomo Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalyje nustatytai reikalavimo grąžinti procedūrai. Jo nuomone, šioje byloje kalbama apie administracinę, o ne mokestinę skolą, todėl siekiant išsiaiškinti, ar mokesčių bylas nagrinėjantis teismas turi jurisdikciją, reikia visų pirma atsakyti į klausimą, ar prieštaravimas dėl skolinio reikalavimo

vykdymo procedūros yra tinkama procesinė priemonė teisminei gynybai šioje byloje užtikrinti.

- 2 **LM** paprašė TAFP priimti sprendimą dėl jai taikomo skolinio reikalavimo vykdymo teisėtumo, galimą išieškojimo neteisėtumą grįsdama senatimi: **aktas, kuriuo reikalaujama gražinti pagalbą** ir kuris dėl tos priežasties yra vykdomasis dokumentas, **buvo priimtas 2011 m. birželio 23 d.**, kitaip tariant, *praėjus daugiau nei aštuoneriems metams* nuo tada, kai **2002 m. vasario 15 d.** buvo nustatyti padaryti pažeidimai vykdant sutartį, o be to, IFAP pranešė apie šį pažeidimą tik **2006 m. kovo 1 d.**, t. y. praėjus ketveriems metams nuo pažeidimo padarymo.
- 3 Nors ir neginčijama, kad asmuo, į kurį nukreiptas skolinis reikalavimas, neskundė sprendimo, kuriuo reikalaujama gražinti pagalbą dėl padarytų pažeidimų, gali remtis to reikalavimo senatimi teikdamas prieštaravimą dėl skolinio reikalavimo vykdymo, kyla klausimas, kuris terminas turi būti taikomas: ar reikia taikyti **ketverių metų terminą nuo pažeidimo padarymo** (Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa); ar, atsižvelgiant į tai, kad šis terminas nėra absoliutus, o prieštaravimą dėl skolinio reikalavimo vykdymo nagrinėjantis teismas neturi jurisdikcijos priimti sprendimo dėl administracinio klausimo, reikia taikyti **aštuonerių metų terminą nuo pažeidimo padarymo** (Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa); ar, atsižvelgiant į tai, kad kalbama apie administracinio sprendimo, kuriuo reikalaujama gražinti nepagrįstai išmokėtas sumas, vykdymą (administracinio akto vykdymas), reikia priemonės taikymui nustatyto aštuonerių metų termino pridėti sprendimui įvykdyti nustatytą administracijai suteiktą trejų metų terminą, todėl tam, kad būtų galima teigti, jog suėjo bendras įsipareigojimai taikomas senaties terminas, turi praėti **vienuolika metų nuo pažeidimo padarymo** (Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 2 dalis).
- 4 Teisingumo Teismas yra ne kartą nusprendęs, kad aptariamo 3 straipsnio 1 dalis taikoma ir administracinėms priemonėms, ir administracinėms sankcijoms (šiuo klausimu žr. sprendimu *Handlbauer*, C-278/02, EU:C:2004:388; *Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb ir kt.*, C-278/07–C-280/07, EU:C:2009:38; *Cruz & Companhia*, C-341/13, EU:C:2014:2230; *Pfeifer & Langen*, C-52/14, EU:C:2015:381; *Corman*, C-131/10, EU:C:2010:825; *Glencore Céréales France*, C-584/15, EU:C:2017:160; *Firma Ernst Kollmer Fleischimport und export*, C-59/14, EU:C:2015:660; *Établissement national des produits de l’agriculture et de la mer (FranceAgriMer)*, C-383/14, EU:C:2015:541, ir t. t.). STA jurisprudencijoje taip pat neneigiama, kad Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalyje, kurioje kalbama apie sankcijų skyrimą ir neteisėtai gautos Sąjungos pagalbos bendros žemės ūkio politikos srityje gražinimą, nustatytas procedūros senaties terminas yra ketveri metai nuo to momento, kai buvo imtasi veiksmų ar neveikimo, kuriais pažeidžiama Sąjungos teisė, ir padaryta žala Sąjungos biudžetui, o senaties terminas bet kuriuo atveju pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai padarytas paskutinis pažeidimas, su galimybe jį pratęsti iki ne daugiau kaip iki aštuonerių metų. Nuo akto, kuriuo

reikalaujama grąžinti sumas arba kuriuo skiriama sankcija, priėmimo valstybės turi dar trejus metus tam aktui įvykdyti. Taigi panašu, kad valstybė turi vienuolikos metų terminą, per kurį turi būti priverstinai išieškota nepagrįstai išmokėta suma, su sąlyga, kad ji tinkamai praneša apie aktą, kuriuo reikalaujama grąžinti, ne vėliau kaip per aštuonerius metus nuo pažeidimo padarymo.

- 5 Atsižvelgiant į **Portugalijos teisę**, aptariamo Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalyje numatytas procedūros senaties terminas yra klausimas, kurį LM turėjo iškelti administraciniame skunde dėl akto, kuriuo užbaigiama procedūra, nes nagrinėjant prieštaravimą dėl skolinio reikalavimo vykdymo negalima nagrinėti vykdomojo dokumento teisėtumo dėl suėjusio pažeidimo nustatymo procedūros, pasibaigusios priėmus aktą, kuriuo reikalaujama grąžinti pagalbą, senaties termino.
- 6 Problema kyla dėl to, kad Sąjungos teisėje praktiškai nesvarbus skirtumas tarp procedūros senaties termino ir skolos senaties termino; Sąjungos teisėje nustatytas terminas, per kurį turi būti sugrąžinta neteisėtai suteikta pagalba, o jam suėjus, tos pagalbos susigrąžinti nebegalima.
- 7 Todėl reikia nustatyti, ar nacionalinės teisės normos, pagal kurias administracinis teismas neturi jurisdikcijos nagrinėti Sąjungos reglamente nustatyto senaties termino ir pagal kurias nėra pagrindo prieštarauti skolinio reikalavimo vykdymui, atitinka Sąjungos teisę ir, konkrečiai kalbant, ar jomis pažeidžiamos Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio nuostatos.

(Jei į pateiktus prejudicinius klausimus (I ir II) būtų atsakyta neigiamai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas pateikia kitus du klausimus (III ir IV), kurių nėra sprendimo rezoliucinėje dalyje:

III. Ar Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 2 dalyje numatytas trejų metų senaties terminas turi būti laikomas skolos, kylančios iš akto, pagal kurį reikalaujama grąžinti dėl finansavimo pažeidimų neteisėtai gautas sumas, senaties terminu? Ar šis terminas pradedamas skaičiuoti nuo šio akto priėmimo datos?

IV. Ar pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnį [draudžiami] nacionalinės teisės aktai, pagal kuriuos trejų metų senaties terminas, numatytas skolos, kylančios iš akto, pagal kurį reikalaujama grąžinti dėl finansavimo pažeidimų neteisėtai gautas sumas, turi būti pradėtas skaičiuoti nuo šio akto priėmimo dienos ir turi būti nutrauktas pranešus apie šių sumų susigrąžinimo procedūros pradžią, ir likti sustabdytas kol bus priimtas galutinis arba neskundžiamas sprendimas, kuriuo užbaigiama išieškojimo procedūra, tais atvejais, kai teikiamas skundas, nušalinimas, ieškinys ar prieštaravimas, jei tai lemia skolos susigrąžinimo sustabdymą?)